

Magyarországi Ókatolikus Egyház

Járványtól a lelki megvilágosodásig

Gondolatok Nagyböjt III. vasárnapjára

Amikor továbbment, látott egy vakon született embert. Tanítványai megkérdezték őt: »Mester, ki vétkezett, ő vagy a szülei, hogy vakon született?« Jézus azt felelte: »Sem ő nem vétkezett, sem a szülei, hanem Isten tetteinek kell megnyilvánulniuk benne. Nekünk annak tetteit kell cselekednünk, aki engem küldött, míg nappal van. Eljön az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhat. Amíg a világban vagyok, világossága vagyok a világnak.« Miután ezeket mondta, földre köpött, sarat csinált a nyálból, a sarat a vak szemére kenté, és azt mondta neki: »Eredj, mosakodj meg a Síloe tavában!« Ez küldöttet jelent. Elment tehát, megmosdott, és ép szemmel tért vissza.

(Jn 9,1-7)

Krisztusban szeretett Testvérek!

Sok téveszme él a keresztények körében, még a legvallásosabb körökben is fel-felüti a fejét például az a gondolat, hogy ha baj éri az embert, akkor az Isten büntetése, ha pedig jó dolog történik, akkor az mintegy jutalomként lesz az övé, ugyanattól az Istentől. Különösen protestáns szabadegyházakban van nagy divatja az úgy nevezett *prosperity theologynak*, azaz jólét-teológiának, ami azt jelenti, hogy ha valaki Isten parancsai szerint hívő életet él, akkor egyúttal jólétben is fog élni, hiszen az Úr megáldja őt, ha viszont bajok sorozata éri, akkor a bűnei miatt szerencsétlenségekkel sújtja őt az Úr.

Ennek a gondolkodásmódnak megvan az őszövétségi előzménye, amit a teológia *üdvmaterializmusnak* nevez és ebben az igehelyben is találkozunk vele, a tanítványok szavaiban: „*Mester, ki vétkezett, ő vagy a szülei, hogy vakon született?*” – vagyis a tanítványok a korabeli gondolkodásmód szerint azt feltételezték, hogy a vakságnak valami komoly bűn lehetett az oka. Ugyanezt látjuk Jób könyvében, három barátja ugyanígy firtatja, hogy vajon mit vétett Jób, amiért olyan hatalmas csapások érték?

Jézus azonban egyértelművé tette, hogy Isten nem jutalmazó, büntető iskolai pedellus, nem hol dorgáló, hol pedig szerető Isten és szerencsére azt is tudjuk, hogy a minket érő bajok és jó események sem a bűneink vagy az érdemeink szerinti mennyei juttatások. Ha így lenne, akkor a kereszténység csupán lelki üzlet lenne, a befektetett energiánk és hitünk mértéke szerint részesednénk kegyelmekben vagy nehézségekben, ám szerencsére a szeretet Istene nem konzumálja gondviselését. Jézus Krisztus megváltásán nincs se vonalkód, se árcédula.

Az igehely tételmondata szerint „*nekünk annak tetteit kell cselekednünk, aki engem küldött, míg nappal van*”. Jézus két dologra utal ezzel a kijelentésével. Egyrészt az ember mindaddig vakon él, amíg csak az orra hegyéig lát, azaz amíg csak a maga akaratát veszi figyelembe, csak aszerint cselekszik. A hívő, megtért életre pont az a jellemző, hogy teljesen átadja magát Istennek, vagyis az ember mintegy az Atya eszközévé válik mindennapi életében és cselekedeteiben. Az hívő ember előbb-utóbb ráébred, hogy ami jót tesz, azt valójában nem is ő teszi, hanem Isten teszi általa, aztán szép lassan arra kezd törekedni, hogy minden cselekedete Istenben gyökerezzen. Emlékezzünk csak, mit tanított Jézus: „*aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, aki pedig elveszíti életét énértem és az evangéliumért, megmenti azt*” (Mk 8,35). Másodszor Jézus azt mondta, addig

kell cselekednünk, amíg még megtehetjük. Ő ezt úgy fejezte ki, hogy amíg nappal van. Az ókorban a sötétség és az éjszaka órái – mesterséges világítás híján – alkalmatlanok voltak munkavégzésre vagy komolyabb tevékenységre, az emberek napnyugta után pihenni tértek. Jézus a nappal azt fejezte ki, hogy korlátozott a rendelkezésünkre és hasznos cselekvésre alkalmas idő, előbb-utóbb elkövetkezik egy időhatár, ami után már késő lesz. Ha aktuálisan a koronavírus-járványra gondolunk, azt kell mondanunk, nagyon is ideje van a megtérésnek, azaz a kigyógyulásnak szellemi, spirituális vakságunkból, önzésünkéből, nagyon is ideje van az önvizsgálatnak, nagyon is ideje van a hit cselekedeteinek, amiket eddig halogattunk. Nem véletlen, hogy a járvány minket épp Nagyböjtből ért el.

A biblikus zsidóság számára a Sílóe vagy inkább Siloach forrás és a vizét szállító hosszú csatorna különleges, kultikus hely volt, a szukkoti ünnepszorozathoz kapcsolódó *Szimchat bét hassóévá*, azaz a *Vízmerítés ünnepének* helyszíne. A forrás vizéből a leviták, harsona és trombitász kíséretében, rituálisan merítették és a vizet a jeruzsálemi templom oltárára öntötték. Ez Isten Szentlelkének jelenlétével való töltekezést, a *sekinah*-t is jelentette. Amikor Jézus a vaknak azt mondta, merítsen vizet a Siloach tavából, azzal nem csupán a megtisztulásra utasította a beteget, de egyúttal vallási jelentőségű utalást is tett. Nem a kultikus helyet és eszközöket, hanem önmagunkat kell megmosnunk, leöblítenünk, meghintenünk a szent vagy szentelt vízzel. Ebben már felsejlik a keresztség bűnököt eltörlő hatása, de itt és most a tisztulás és a megtisztulás a fontos. Jézus arra biztatta a vakot, hogy saját elhatározásából akarjon megtisztulni.

A járvány kapcsán sok imádságot és buzdítást olvasok, ami a bajok elhárítását és gyógyulást kér. Kérjük az Úr segítségét, gyógyulást a betegeknek, enyhülést a szenvedőknek. Mindezek mellett én leginkább azt kérem, hogy az enyémmel szemben az ő akarata teljesüljön – bármi legyen is az – és engedje meg, hogy minél többen ráébredjenek: a nappal utolsó óráit éljük, s minél többen eljussanak arra a lelki fordulatra, amire a vak ember. Mert bármi ér bennünket, egyedül Isten kegyelme az, amivel el tudjuk viselni – akár jó, akár rossz vár ránk.

Radikálisnak tűnhetek, de azt kérem, ne a betegségtől való félelemmel és a testi gyógyulás vágyakozásával töltsük ki az elménket, ne ez foglalkoztasson minket. Ha ebben időzünk, leköti minden figyelmünket és lelki erőnket, ami csak a bajok és félelmek értelmetlen ismételtetését jelenti. Inkább idézzük fel magunkban, hogy Isten minden embert üdvözíteni akar. A vak ember példája és sorsa mondassa ki velünk:

– *Isten engem is üdvözíteni akar! Mi hiányzik, hogy ez megtörténjen? Az, hogy egészen rábízzam magam. Megment ez engem a vírushatózóktól és az azzal kapcsolatos veszélyektől? Ugyan, miért mentene meg? Nem ment meg. Viszont a hit békességet és megnyugvást ad és képes leszek higgadtan, szeretettel és lelki nyugalommal, Jézus Krisztus közösségében elhordozni mindent, ami ezután következik. A végén pedig – majdnem mindegy, mikor következik be – reménységem szerint osztozhatok Isten teljességében, az üdvösségben.*

Thomas Merton mindezt egyetlen mondatban így fejezte ki: „A remény így az egész teológia lényegét kínálja fel számomra.” Mi több, ez a remény hitünk benső tapasztalatához és a Jézusban gyökerező lelki biztonsághoz vezet el minket.

Szent Pál apostol szavaival élve: „...sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem jelenvalók, sem jövődők, sem erők, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket Isten szeretetétől, amely Krisztus Jézusban, a mi Urunkban van.” (Róm 8,38-39)

Kérem, tegyük meg azokat az egészségügyi és járványügyi óvintézkedéseket, amiket szükséges: kerüljük a közösségi érintkezést, viseljünk maszkot, fertőtlenítsük a kezünket és így tovább, de leginkább a lelkünket fertőtlenítsük és az aggodalom, a szorongás helyett koncentráljunk Istenbe vetett hitünkre és reménységünkre. Ne azért, hogy Isten megóvjon minket mindentől, ahogy rossz szülők túlféltik gyermekeiket, hanem azért, hogy bármi ér is minket, elszakíthatatlan szeretettel maradjunk meg őbenne és az ő akaratában, reménységben és közösségben. Ámen.

Tamás atya